

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Karla Šimky a soudkyň JUDr. Miluše Doškové a Mgr. Gabriely Bašné v právní věci žalobců: **a) E. B.**, **b) Ing. M. Š.**, **c) Ing. Z. Č.**, **d) I. Č.**, **e) J. Ř.**, všichni zastoupeni JUDr. Alešem Dvouletým, advokátem se sídlem Londýnská 674/55, Praha 2, proti žalovanému: **Státní pozemkový úřad,** se sídlem Husinecká 1024/11a, Praha 3, zastoupen JUDr. Adamem Rakovským, advokátem se sídlem Václavská 316/12, Praha 2, ve věci žaloby proti 1) rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2016, sp. zn. SPÚ 570578/2016, a 2) proti rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. PÚ 910-3/2014, v řízení o kasační stížnosti žalobců proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2017, č. j. 6 A 230/2016 - 53,

takto:

I. Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 21. 12. 2017, č. j. 6 A 230/2016 – 53, **se zrušuje.**

II. Rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2016, sp. zn. SPÚ 570578/2016, a rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 20. 8. 2014, sp. zn. PÚ 910-2/2014 **se zrušují** a věc **se vrací** žalovanému k dalšímu řízení.

III. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům k rukám zástupce žalobců JUDr. Aleše Dvouletého na náhradě nákladů řízení o žalobě částku 45 734 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

IV. Žalovaný **je povinen** zaplatit žalobcům k rukám zástupce žalobců JUDr. Aleše Dvouletého na náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti částku 55 734 Kč, a to do 30 dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

I. Jádro sporu a rozhodnutí správních orgánů

[1] Rozsudkem označeným v záhlaví byla zamítnuta žaloba žalobců proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 11. 2016, sp. zn. SPÚ 570578/2016 (dále též jen „odvolací správní rozhodnutí"), jímž bylo zamítnuto jejich odvolání proti rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 20. 8. 2014, sp. zn. PÚ 910-2/2014 (dále též jen „rozhodnutí o nařízení obnovy řízení"; žalobci se žalobou domáhali taktéž zrušení tohoto rozhodnutí).

[2] Rozsudkem označeným v záhlaví nebylo nijak rozhodnuto o jejich návrhu na zrušení rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. PÚ 910-3/2014.

[3] Podstatou věci je zákonnost nařízení obnovy restitučního správního řízení ve věci vydání nemovitostí podle zákona č. 229/1991 Sb., o úpravě vlastnických vztahů k půdě a jinému zemědělskému majetku (dále jen „zákon č. 229/1991 Sb."). V tomto správním řízení bylo rozhodnutím Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 15. 12. 2011, sp. zn. PÚ 910/11, určeno, že žalobci jsou vlastníky tam označených nemovitostí.

[4] Obnova řízení byla z úřední povinnosti nařízena proto, že správní orgán prvního stupně dospěl k závěru, že žalobci v restitučním správním řízení vyvolali ve správním orgánu mylný dojem, že jsou příbuznými, a nikoli toliko závětními dědici či potomky závětních dědiců původního vlastníka vydaných nemovitostí, J. B. (dále též „původní vlastník"). Tento mylný dojem byl revidován na základě nových důkazů, a sice usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2009, č. j. 24 Co 286/2008-175, jímž bylo rozhodnuto o odvolání proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 č. j. 32 D 644/2007-137 ve věci dodatečného projednání dědictví po J. B., a potvrzení OÚNZ Praha 2, Nemocnice Na Slupi, ze dne 17. 4. 1990, z nichž je zřejmé, že E. B. byla sousedkou, nikoli příbuznou JUDr. J. B., bratra a dědice původního vlastníka. Tyto listiny přibyly do sféry žalovaného v rámci přezkumného řízení v téže restituční věci koncem roku 2012.

[5] Žalobkyně E. B. byla tedy správním orgánem mylně považována za neteř původního vlastníka J. B., ačkoli byla toliko sousedkou a závětní dědičkou JUDr. J. B., bratra původního vlastníka. Další žalobci byli mylně považováni za dědice synovců sestry původního vlastníka, A. K., ačkoli byli toliko potomky jejích závětních dědiců. Jádrem důvodu pro obnovu řízení byl závěr správního orgánu, že žalobci se v některých svých vyjádřeních, především čestných prohlášeních, označovali za právní nástupce původního vlastníka a jeho označovali za svého právního předchůdce. Žalovaný zároveň připustil, že žalobci nikdy netvrdili, že by oni či jejich právní předchůdci byli příbuznými J. B.

[6] Na závěru, že správní orgán učinil mylný úsudek o příbuzenství žalobců s původním vlastníkem, podle žalovaného nemění nic ani záznam z jednání na pozemkovém úřadu ze dne 14. 12. 2001. Tento záznam byl sice součástí jiného restitučního spisu pozemkového úřadu než v nyní projednávané věci (a sice spisu k rozhodnutí sp. zn. PÚ 68/02, který se týkal jiného majetkového souboru původního vlastníka) a plynulo z něho, že žalobci nejsou příbuznými původního vlastníka. S ohledem na nejasnosti ohledně obsahu správního spisu v nyní projednávané věci, který bylo nutno kvůli ztrátě řady dokladů na Obvodním soudu pro Prahu 10 zrekonstruovat, však uvedené doklady nemusel mít správní orgán, jenž vydával v roce 2011 původní restituční rozhodnutí, k dispozici.

II. Řízení před městským soudem

[7] Městský soud v Praze (dále jen „městský soud“) se ztotožnil s právním názorem žalovaného a žalobu zamítl.

[8] Především akceptoval, že pokud se žalobci označovali za právní nástupce původního vlastníka (v čestném prohlášení z roku 2009), mohli tím vyvolat dojem, že jsou jeho příbuznými, ač tomu tak nebylo a ač to přímo nikdy netvrdili. To pak mohlo vést k tomu, že od roku 2010 byli žalobci takto v rozhodnutích správních orgánů označováni.

[9] Dále akceptoval závěr správního orgánu, že o skutečném stavu věcí, tedy o absenci příbuzenského vztahu, si nemohl správní orgán učinit úsudek ze záznamu z jednání na pozemkovém úřadu ze dne 14. 12. 2001 týkajícího se jiného restitučního řízení ve věci majetku téhož původního vlastníka. Obě řízení nebyla procesně spojena do jednoho. Podle městského soudu samotná skutečnost, že listiny byly obsahem jiného procesně samostatného spisu téhož úřadu v podobné věci, nemůže vést k závěru, že v nynější věci si příslušní pracovníci daného úřadu mohli uvědomit, že žalobci nejsou příbuznými původního vlastníka.

[10] Městský soud proto akceptoval, že o absenci příbuzenského vztahu se žalovaný dozvěděl až koncem roku 2012.

III. Kasační stížnost a vyjádření k ní

[11] Žalobci (dále též „stěžovatelé“) nesouhlasí se závěrem, že z tvrzení o právním nástupnictví lze dovodit nepřímé tvrzení o příbuzenství.

[12] Dále namítají, že potvrzení OÚNZ Praha 2, Nemocnice Na Slupi, ze dne 17. 4. 1990 se týká E. B., ne však další údajně příbuzenské větve, tedy ostatních stěžovatelů. Ve vztahu k nim nejde podle stěžovatelů vůbec o nový důkaz.

[13] Naopak ze záznamu z jednání na pozemkovém úřadu ze dne 14. 12. 2001 nepříbuzenství stěžovatelů s původním vlastníkem vyplývá. Ani usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2009, č. j. 24 Co 286/2008-175, v dědické věci tak nemůže být novým důkazem.

[14] Podle stěžovatelů navíc byl součástí nynějšího spisu již od roku 1992 s největší pravděpodobností rodný list a potvrzení o sňatku E. B., tedy listiny, z nichž bylo možno zjistit, že není příbuznou původního vlastníka.

[15] Argumentace, že ze záznamu z jednání na pozemkovém úřadu ze dne 14. 12. 2001 nemohl správní orgán závěr ohledně nepříbuzenství stěžovatelů učinit, neb byl součástí spisu jiného, s nynější věcí nespojeného řízení, nemůže podle stěžovatelů obstát. Podstatná je podle stěžovatelů znalost informací plynoucích z listin, nikoli formální spojení řízení či spisů. Podle stěžovatelů kolem roku 2009 zpracovávali oba formálně nespojené spisy titíž úředníci správního orgánu prvního stupně, JUDr. M. a poté JUDr. H. Tento orgán měl k dispozici i řadu dalších listin, z nichž plynulo, že stěžovatele nepojí s původním vlastníkem příbuzenský vztah.

[16] Stěžovatelé taktéž namítali, že krajský soud nerozhodl o jejich žalobě proti rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. PÚ 910-3/2014, jímž bylo po nařízení obnovy řízení prvostupňově rozhodnuto opětovně v restituční věci samé, a to pro stěžovatele negativně.

[17] Žalovaný se ke kasační stížnosti nevyjádřil.

IV. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[18] Nejvyšší správní soud přezkoumal napadený rozsudek v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které uplatnili stěžovatelé v podané kasační stížnosti, a přitom neshledal vady uvedené v odstavci 4, k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[19] Podle § 100 odst. 1 správního řádu platí, že *(ř)ízení před správním orgánem ukončené pravomocným rozhodnutím ve věci se na žádost účastníka obnoví, a) jestliže vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit, anebo se provedené důkazy ukázaly nepravdivými, nebo b) bylo zrušeno či změněno rozhodnutí, které bylo podkladem rozhodnutí vydaného v řízení, které má být obnoveno, a pokud tyto skutečnosti, důkazy nebo rozhodnutí mohou odůvodňovat jiné řešení otázky, jež byla předmětem rozhodování.* Podle odst. 3 téhož paragrafu *(v)e tříleté lhůtě od právní moci rozhodnutí může o obnově řízení z moci úřední rozhodnout též správní orgán, který ve věci rozhodl v posledním stupni, jestliže je dán některý z důvodů uvedených v odstavci 1 a jestliže je na novém řízení veřejný zájem; do konce uvedené lhůty musí být rozhodnutí o obnově řízení vydáno*.

[20] Ustanovení § 100 odst. 3 správního řádu dává tam uvedenému správnímu orgánu pravomoc na základě svého správního uvážení (zákon užívá slova „může“) použitím dozorčího prostředku znovu otevřít pravomocně skončenou věc. Jako nutný vstupní předpoklad musí být kumulativně splněny zákonné podmínky (dodržena lhůta, dán některý z důvodů podle odst. 1 a na novém řízení musí být dán veřejný zájem).

[21] Znamená to tedy, že nezákonné by bylo takové rozhodnutí o obnově řízení podle § 100 odst. 3 správního řádu, v němž by nebyla splněna podmínka existence některého z důvodů obnovy podle odst. 1. V případě stěžovatelů zjevně přicházel v úvahu toliko důvod podle písm. a). V dikci tohoto ustanovení se nicméně skrývají dvě podskupiny důvodů.

[22] Tou první je situace, že *vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a které účastník, jemuž jsou ku prospěchu, nemohl v původním řízení uplatnit.* Je zjevné, že musí jít buď o skutečnosti, tedy poznatky ze „světa bytí" (fakta, informace o tom, že něco nějak je), nebo o důkazy, tedy o „informace o informacích". Součástí této podskupiny důvodů je i „subjektivní stránka", tedy podmínka, že neznámé informace (resp. informace o informacích), jež v době původního řízení (tj. v době, kdy – kdyby je měl rozhodující orgán k dispozici - by měly či přinejmenším mohly mít vliv na jeho skutkové závěry a na základě toho i na právní posouzení věci) existovaly, ale do sféry správního orgánu se nedostaly, neb se tam dostat nemohly. Slovo „nemohly" nelze vykládat jako přísnou objektivní nemožnost, protože pak by – striktně vzato – tato podmínka nikdy nemohla být splněna, jelikož existovaly-li dané skutečnosti či důkazy v době původního řízení, bylo objektivně možné je vnést do řízení. Proto je třeba slovo „nemohly" vykládat „subjektivně", tedy vztaženo k „možnostem" toho, kdo chce nové skutečnosti nebo důkazy nově do řízení vnést. Je-li tímto subjektem správní orgán při uplatnění dozorčího prostředku podle § 100 odst. 3 správního řádu, musí jít o takové skutečnosti nebo důkazy, které si v době původního řízení správní orgán nemohl opatřit, třebaže ohledně zjišťování relevantních skutečností (a na to navázaného opatřování důkazů) vynaložil veškerou odbornou péči, kterou po něm bylo možno spravedlivě požadovat.

[23] Jak již Nejvyšší správní soud vyslovil v prvním svém rozsudku v dané věci (ze dne 30. 3. 2016, č. j. 2 As 211/2015 - 69), s ohledem na to, že původní řízení stěžovatelů, řízení restituční, je řízení zahajované na návrh, nebylo bez dalšího možno říci, že správní orgán byl povinen zjišťovat a prověřovat veškeré myslitelné varianty rozhodných skutkových okolností. Těžiště zjišťování skutkového stavu měl a mohl zaměřit jen na skutečnosti rozhodné pro posouzení právních otázek věci primárně vymezených obsahem žádosti, tedy v daném případě toho, zda a případně v jakém rozsahu je stěžovateli uplatňovaný restituční nárok oprávněný, a v tom rozsahu, v jakém se při přiměřeně pečlivém posouzení jevil sporný, nejistý či nevyjasněný. Jistě by tedy nebylo přiměřené žádat po správním orgánu, aby s nedůvěrou přistupoval ke každé listině předložené stěžovateli a detailně ověřoval každé jejich tvrzení, i když *prima facie* nevzbuzovalo ani náznak pochybnosti o své pravdivosti. Jinak řečeno, pokud by stěžovatelé správní orgán „oklamali" plausibilními a na první pohled konzistentními tvrzeními doprovázenými důkazy, které při běžném profesionálním zhodnocení nevzbuzovaly pochybnosti, mohlo by se jednat o situaci, kdy by důvod obnovy řízení nařízené správním orgánem podle § 100 odst. 3 správního řádu spadající do první podskupiny důvodů podle odst. 1 písm. a) téhož zákona mohl být naplněn.

[24] Nic takového se však v případě stěžovatelů nestalo, a dokládá to samotné odůvodnění žalobou napadeného rozhodnutí žalovaného. Žalovaný v něm sám připouští, že stěžovatelé nikdy výslovně netvrdili nepravdu, tedy nikdy neuvedli, že by je s původním

vlastníkem pojilo příbuzenství. Hovořili o sobě jako o „právních nástupcích“. Tento pojem, a v tom lze se stěžovateli souhlasit, je natolik obecný, že jej lze užít jak pro právní nástupce z titulu příbuzenství, tak pro právní nástupce z titulu jiných rozhodných právních důvodů (např. proto, že jde o závětní dědice). Stejně tak lze tohoto pojmu užít, hovoří-li se o nástupnictví do majetkových práv, jak pro singulární právní nástupce (např. u osob, jež od někoho dostaly, zdědily či koupily konkrétní nemovitost či soubor nemovitostí), tak pro univerzální právní nástupce (např. dědice veškerého majetku právního předchůdce). Taktéž není patrné, že by stěžovatelé správnímu orgánu předložili dokumenty, z nichž by na první pohled plynulo, a to bez pochyb, jež by měly vést správní orgán k hlubšímu prověření věci, že jsou příbuznými původního vlastníka.

[25] V restitučním řízení podle zákona č. 229/1991 Sb. bylo přitom třeba zkoumat dva základní okruhy rozhodných skutečností – jednak to, zda žadatelé jsou vskutku oprávněnými osobami, jak je definoval zejména § 4 tohoto zákona, a dále to, zda žádají o vydání nemovitostí, na které se ustanovení zákona č. 229/1991 Sb. vztahují (v tomto ohledu jde zejména o § 4 odst. 1 a § 6 zákona). Základní, a dá se říci, že jednou ze dvou ústředních povinností správního orgánu při rozhodování podle § 9 odst. 4 zmíněného zákona tedy bylo zjistit, zda jsou stěžovatelé oprávněnými osobami a z jakého právního důvodu tomu tak je. Příslušný právní důvod nutně musel být založen na patřičných skutkových důvodech. V konkrétním případě stěžovatelů tedy bylo nezbytné zjistit, zda jsou příbuznými původního vlastníka, a po skutkové stránce zdokumentovat řetězec případných příbuzenských vztahů. Správní orgán rozhodující v původním restitučním řízení však této své povinnosti nedostál. Spokojil se s nejednoznačnými údaji stěžovatelů a nejspíše je vyložil určitým způsobem, aniž by si uvědomil, že pro své skutkové závěry nemá dostatečně jednoznačné skutkové podklady a ostatně ani dostatečně jednoznačná tvrzení stěžovatelů jako žadatelů. Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší spekulovat, proč se tak stalo. V každém případě však v původním restitučním řízení správní orgán ohledně zjišťování relevantních skutečností (a na to navázaného opatřování důkazů) nevynaložil veškerou odbornou péči, kterou po něm bylo možno spravedlivě požadovat; naopak, rozhodl ve prospěch stěžovatelů na základě nedostatečně zjištěného, nejednoznačného skutkového stavu.

[26] Otázka, zda se správní orgán rozhodující v původním restitučním řízení mohl dostat k dokumentům, které byly součástí spisu téhož orgánu v jiné restituční věci téhož původního vlastníka, v níž rovněž figurovali stěžovatelé, je ve světle výše uvedeného irelevantní. Stejně tak je irelevantní, zda již na počátku restitučního řízení zahájeného roku 1992 byly, jak tvrdí stěžovatelé, v restitučním spisu dokumenty o osobním stavu E. B., z nichž bylo možno seznat, že nebyla příbuznou původního vlastníka, anebo nebyly. Podstatné je, že správní orgán rozhodující v původním restitučním řízení si nejprve měl uvědomit, že otázka příbuzenství stěžovatelů s původním vlastníkem je nejednoznačná a vyžaduje skutkového objasnění. Pokud by si to uvědomil, konal by pravděpodobně tak, že by v první řadě vyzval stěžovatele k jednoznačnému vyjádření v tomto ohledu a případnému doložení svých tvrzení. Pokud by stěžovatelé zůstali nečinní či pokud by uvedli údaje nedoložené patřičnými dokumenty, dbalý správní orgán by „propátral“ správní spis, zda neobsahuje příslušné dokumenty, případně i své vlastní správní spisy skutkově související, a pokud by to nestačilo, opatřil by si informace od příslušných

orgánů (matriky, dědických soudů, evidence obyvatel aj.). Takto však správní orgán v původním restitučním řízení nepostupoval.

[27] Pokud tedy žalovaný zamítl odvolání a potvrdil rozhodnutí správního orgánu prvního stupně o nařízení obnovy řízení, rozhodl tak v rozporu s § 100 odst. 3 a odst. 1 písm. a) první alternativou správního řádu. Důkazy, které se dostaly do sféry správního orgánu prvního stupně koncem roku 2012 (usnesení Městského soudu v Praze ze dne 17. 2. 2009, č. j. 24 Co 286/2008 - 175, jímž bylo rozhodnuto o odvolání proti usnesení Obvodního soudu pro Prahu 2 č. j. 32 D 644/2007 - 137 ve věci dodatečného projednání dědictví po J. B., a potvrzení OÚNZ Praha 2, Nemocnice Na Slupi, ze dne 17. 4. 1990), tedy správní orgán rozhodující v původním restitučním řízení – pokud by se otázce, zda stěžovatelé vskutku jsou oprávněnými osobami, patřičně věnoval –, mohl velmi dobře v původním řízení uplatnit, případně si vcelku lehce opatřit jiné obdobné důkazy (dokumenty z matrik, evidence obyvatelstva apod.), z nichž by jednoznačně zjistil, jak se to s příbuzenstvím stěžovatelů a původního vlastníka má.

[28] Z odůvodnění rozhodnutí žalovaného plyne, že důvodem nařízení obnovy řízení měla být výše podrobně rozebraná první podskupina důvodů podle § 100 odst. 1 písm. a) správního řádu. Pouze na okraj je tedy vhodné zmínit, že obnovu by nebylo možno nařídit ani podle druhé podskupiny. Tou je situace, kdy *se provedené důkazy ukázaly nepravdivými*. Tak by tomu bylo, pokud by vyšlo najevo, že ve správním řízení provedené důkazy, tedy „informace o informacích“, poskytovaly jinou informaci, než jak se věci objektivně mají. Jinak řečeno, musel by být rozpor mezi informací plynoucí z důkazu a následně zjištěnou objektivní skutečností. Nic takového se však v původním restitučním řízení nestalo, a to opět proto, že správní orgán rozhodoval na základě nedostatečně zjištěného skutkového stavu, takže za na jisto postavené vzal, že stěžovatelé jsou příbuznými původního vlastníka, aniž by pro tento závěr jasně a jednoznačně hovořil jakýkoli v řízení provedený důkaz. Nebylo-li takového důkazu v původním řízení, nemohl se následně ani ukázat nepravdivým.

[29] Nejvyšší správní soud dodává, že – zpětně viděno – stěžovatelé získali jako restituenti majetek na základě rozhodnutí podle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. pravděpodobně v rozporu s objektivním právem, neboť podle svých vlastních tvrzení i podle dostupných informací nejsou příbuznými původního vlastníka, což byla v případě stěžovatelů pravděpodobně podmínka toho, aby mohli být oprávněnými osobami. Pokud však k tomu došlo, nelze možný rozpor s objektivním právem zpětně napravovat cestou nařízení obnovy řízení podle § 100 odst. 3 a odst. 1 písm. a) správního řádu, neboť podmínky pro ni nejsou splněny. Příčinou nežádoucího stavu byla s největší pravděpodobností vada v původním restitučním řízení spočívající v nedostatečně zjištěném, nejednoznačném skutkovém stavu, na jehož základě bylo ve prospěch stěžovatelů rozhodnuto. Tuto vadu bylo možno primárně napravit cestou přezkumného řízení, jelikož bylo podle všeho možno *důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy* (§ 94 odst. 1 věta první správního řádu). Cesta přezkumného řízení však ve výsledku nejspíše nebyla využita, jak naznačují informace známé Nejvyššímu správnímu soudu z jeho rozhodovací činnosti (viz rozsudek ze dne 22. 7. 2015, č. j. 10 As 4/2015 – 135). Nejvyššímu správnímu soudu není známo ani nic o

tom, že by byla využita žaloba na ochranu veřejného zájmu podle § 66 odst. 2, příp. odst. 3 s. ř. s.

[30] Z výše uvedených důvodů dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že městský soud nesprávně posoudil právní otázku, zda v případě stěžovatelů byly dány důvody pro nařízení obnovy řízení podle § 103 odst. 3 a odst. 1 písm. a) správního řádu, jež měly spočívat v tom, že koncem roku 2012 vyšly najevo dříve neznámé skutečnosti nebo důkazy, které existovaly v době původního řízení a ukazovaly, že stěžovatelé nejsou příbuznými původního vlastníka, a jež správní orgán nemohl v původním řízení uplatnit. Stejně tak tuto právní otázku nesprávně posoudili i žalovaný a správní orgán prvního stupně.

[31] Součástí stížních námitek byl i poukaz stěžovatelů, že městský soud nerozhodl o návrhu stěžovatelů na zrušení rozhodnutí Státního pozemkového úřadu – Krajského pozemkového úřadu pro hlavní město Prahu ze dne 16. 12. 2014, sp. zn. PÚ 910-3/2014, kterým bylo po nařízení obnovy řízení v první a jediné správní instanci rozhodnuto opětovně v restituční věci samé, tj. vydáno nové rozhodnutí, jímž bylo podle § 9 odst. 4 zákona č. 229/1991 Sb. rozhodnuto, že stěžovatelům se nevydává tam specifikovaný nemovitý majetek po původním vlastníkovi. Nejvyšší správní soud poté, co prošel soudní spis městského soudu, vskutku shledal, že z něj není patrné, že by s touto částí žaloby stěžovatelů bylo nějak výslovně naloženo. Ani v odůvodnění rozsudku není žádná hodnotící zmínka samotného městského soudu, pouze v narativní části se stručně reprodukuje požadavek stěžovatelů (str. 3, poslední odstavec věnovaný reprodukce žaloby) a reakce žalovaného (str. 6, poslední odstavec reprodukce vyjádření žalovaného). Za této situace tedy bude na městském soudu, aby se s výše uvedeným návrhem stěžovatelů výslovně vypořádal. Vhodné by bylo zvážit, zda není na místě odmítnutí žaloby v této části podle § 46 odst. 2 s. ř. s., neboť stěžovatelé se zde podle toho, co je *prima facie* patrné ze zmíněného žalobou napadeného rozhodnutí, domáhají přezkoumání rozhodnutí, jímž správní orgán rozhodl v mezích své zákonné pravomoci v soukromoprávní věci (viz rozhodnutí zvláštního senátu ze dne 22. 6. 2004, č. j. Konf 123/2003-7, č. 372/2004 Sb. NSS). Správní řízení před pozemkovým úřadem je jednoinstanční a brojit proti jeho výsledku lze žalobou k soudu podle § 247 a násl. o. s. ř., přičemž věcně příslušným by měl být okresní soud (§ 249 odst. 1 o. s. ř., odst. 2 téhož paragrafu *a contrario*). To plyne z § 9 odst. 6 zákona č. 229/1991 Sb., ve znění účinném od 1. 1. 2013, podle něhož *(p)roti rozhodnutí pozemkového úřadu podle odstavců 3, 4 a 5 je možno podat žalobu k soudu*, přičemž v poznámce pod čarou č. 25 se odkazuje právě na výše zmíněné ustanovení o. s. ř. Nejvyšší správní soud zvažoval, zda není na místě, aby žalobu v dané části odmítl on sám podle § 110 odst. 1 věty první, části věty za středníkem s. ř. s., podle níž, *jestliže již v řízení před krajským soudem byly důvody mj. pro odmítnutí návrhu, rozhodne o tom současně se zrušením rozhodnutí krajského soudu Nejvyšší správní soud*. Jelikož však městský soud o této části žaloby zatím vůbec výslovně nerozhodl (ani jinak s ní jednoznačně nenaložil), nebylo by možno výrok, kterým by tak učinil, současně s odmítnutím žaloby zrušit. Nejvyšší správní soud by jako soud kasační poprvé a v jediné instanci řešil otázku, k jejímuž posouzení obecně vzato mají být účastníkům k dispozici dvě soudní instance. Proto se nakonec přiklonil k závěru, že je třeba nejprve vyčkat posouzení této otázky městským soudem a teprve poté do věci případně vstupovat posouzením z pohledu kasačního soudu.

V. Závěr a náklady řízení

[32] S ohledem na výše uvedené proto Nejvyšší správní soud zrušil rozhodnutí městského soudu (§ 110 odst. 1 věta první, část věty před středníkem s. ř. s.) i obě správní rozhodnutí [§ 110 odst. 2 písm. a), § 78 odst. 3 s. ř. s.].

[33] Ve věci rozhodl Nejvyšší správní soud v souladu s § 109 odst. 2 s. ř. s., podle něhož rozhoduje o kasační stížnosti zpravidla bez jednání; důvody pro jeho nařízení neshledal.

[34] Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o § 60 odst. 1 věta první ve spojení s § 120 s. ř. s., podle kterého, *(n)estanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl ve věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil, proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. Měl-li úspěch jen částečný, přizná mu soud právo na náhradu poměrné části nákladů.*

[35] Stěžovatelé byli ve výsledku jak v žalobním řízení, tak v řízení o kasační stížnosti procesně úspěšní. Procesně úspěšným stěžovatelům tak náleží náhrada nákladů řízení o žalobě i nákladů řízení o kasační stížnosti. O nich musí rozhodnout Nejvyšší správní soud (§ 110 odst. 3 s. ř. s.).

[36] V řízení o žalobě vznikly pěti stěžovatelům náklady řízení zaplacením soudního poplatku ve výši 5 x 3000 Kč, tj. 15 000 Kč, a odměny jejich zástupce JUDr. Daniela Honzíka, advokáta. Odměna zástupce společně zastupujícího pět žalobců činí za 2 úkony právní služby (převzetí věci a příprava zastoupení, podání žaloby) celkem částku 24 800 Kč [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. f), § 11 odst. 1 písm. a) a d) a § 12 odst. 4 vyhlášky č. 177/1996 Sb., advokátní tarif, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „vyhláška“)] a náhrada hotových výdajů činí 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky), tj. 600 Kč. Protože zástupce stěžovatelů je plátcem daně z přidané hodnoty, jeho odměna se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 25 400 Kč, tedy o 5334 Kč. Náhrada nákladů řízení o žalobě tak činí celkem 45 734 Kč.

[37] V řízení o kasační stížnosti vznikly stěžovatelům náklady řízení zaplacením soudního poplatku ve výši 5 x 5000 Kč, tj. 25 000 Kč a odměny jejich zástupce JUDr. Aleše Dvouletého, advokáta. Odměna zástupce činí za dva úkony právní služby (převzetí věci a příprava zastoupení, podání kasační stížnosti) celkem částku 24 800 Kč [§ 1 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. d), § 11 odst. 1 písm. a) a d), § 12 odst. 4 vyhlášky]. Náhrada hotových výdajů pak činí 2 x 300 Kč (§ 13 odst. 3 vyhlášky), tj. 600 Kč. Protože zástupce stěžovatelů je plátcem daně z přidané hodnoty, jeho odměna se podle § 57 odst. 2 s. ř. s. zvyšuje o částku odpovídající této dani, která činí 21 % z částky 25 400 Kč, tedy o 5334 Kč. Náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti tak činí celkem 55 734 Kč.

[38] Platebním místem je v obou případech JUDr. Aleš Dvouletý, nynější zástupce stěžovatelů.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. července 2019

JUDr. Karel Šimka
předseda senátu